1853. DERTIGSTE JAARGANG. N°. 59.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag.** De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 1.60, buiten Assen franco per post *f* 1,75.

ZATURDAG 23 JULIJ.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **75** cent en voor elken regel meer **10** cent, behalve 35 cent zegelregt.

De onlangs geslotene vergadering der Provinciale Staten van Drenthe.

Wij stellen het grootste belang in de Provincie onzer inwoning; wij hebben daarom ook met bijzondere belangstelling nagegaan al wat er bij de Provinciale Staten, in hunne onlangs gehoudene vergadering, is verhandeld en besloten. Niet bijzonder lang moge deze vergadering geduurd hebben; gewigtig is dezelve echter geweest om de belangrijke besluiten, die in dezelve genomen zijn, en die het bewijs leveren, dat, hoe gering de krachten van Drenthe ook zijn mogen, de Staten alle deze krachten willen aanwenden, om de ontwikkeling en vooruitgang der Provincie te bevorderen. Wij stellen ons voor eenige der genomene besluiten nader te beschouwen.

I.

Het Meppeler Diep.

Tot de gewigtigste besluiten brengen wij in de eerste plaats dat, om het Meppeler Diep voor rekening der Provincie te verbeteren, met eene subsidie van het Rijk van *f* 30,000. Dit Diep is tot zekere hoogte voor Drenthe, wat de keel is voor het menschelijk ligchaam; bijna alle uit- en invoer te water voor dit gewest moet langs dit Diep plaats hebben. Men moge in Drenthe al kanalen van eene behoorlijke diepte aanleggen; men moge al zorgen, dat deze kanalen zoodanige voedingsmiddelen hebben, dat dezelve ook des zomers genoegzaam water houden, wat zal het baten, zoo het Meppeler Diep in zekere tijden van het jaar niet zoodanigen diepgang toelaat? Bovendien is het Meppeler Diep van geen jaagpad voorzien en is het daarom steeds hoogst moeijelijk en kostbaar, om bij geen wind of bij tegenwind hetzelve op of af te varen. Reeds dikwijls is daarom de verbetering van dit Diep ter sprake gekomen, maar de verwezenlijking daarvan stuitte telkens af op de aanzienlijke kosten en op de vraag, wie dan eigenlijk deze verbetering zou moeten uitvoeren. Het is ongetwijfeld, dat Drenthe bij de verbetering het grootste belang heeft, en daarom juichen wij het besluit der Staten, om dezelve voor rekening dezer Provincie te nemen, toe. Van den anderen kant echter behoort het Rijk, als eene bevaarbare rivier in eigendom aan het Rijk, en rustte o. i. ook op het Rijk tot zekere mate de verpligting, om dit Diep in goeden staat te brengen. Wij gelooven, dat de Staten wijs gedaan hebben, door de uitvoering dezer verbetering niet afhankelijk te stellen van eene bijdrage van *f* 10,000 van zijde van Overijssel; het belang van Overijssel, dat thans eigenaresse is van de Dedemsvaart, brengt volstrekt niet mede, om de Drentsche Scheepvaart en afvoer van turf uit Drentsche veenderijen te bevorderen. Maar al wilde Overijssel zoodanige bijdrage geven, dan nog zou het geene zaak zijn, om deze bijdrage aan te nemen, zoo nl. daaraan bezwarende voorwaarden werden verbonden, en Drenthe daardoor in het beheer over dit vaarwater belemmerd werd.

Maar niet alleen voor de scheepvaart, ook voor den *handel* en den *waterafvoer* is deze verbetering van het hoogste gewigt.

Te Meppel wordt een levendige handel gedreven en bestaat veel ondernemingszucht; dikwijls echter is daar de klagte aangeheven, dat men, om het gebrekkige vaarwater, de waren niet direct uit de Oostzee, uit Engeland, Belgie, Frankrijk etc. kan aanvoeren, en de boter, rogge etc. over zee kan uitvoeren. Zoo niet geheel dan zal toch gedeeltelijk door de verbetering van het Mepp. Diep aan deze klagten kunnen worden te gemoet gekomen, en zullen te Meppel dezelfde schepen kunnen komen als te Zwolle, zoo de sluis te Zwartsluis dit slechts toelaat en het Diep maar op eene behoorlijke diepte gebragt wordt. Door de verbetering van het Meppeler Diep, mits voldoende uitgevoerd, opent zich voor Meppels handel een nieuw verschiet. Voor den binnenlandschen handel is de ligging van Meppel zeer gunstig; omgeven door bloeijende landbouwende gemeenten, is hetzelve gelegen aan het uiteinde van twee kanalen, die, naar men hoopt, weldra aanzienlijk verlengd zullen worden door de doortrekking van de Hoogeveensche vaart naar de Barger veenen, door de daarstelling van het kanaal van de heeren *Klijn* en *cons.*, en door het kanaal van Assen op Groningen. Voor den handel met andere gedeelten van het Vaderland en met het Buitenland was de ligging van Meppel tot nu toe minder gunstig; door de verbetering evenwel van het Mepp. Diep zal het ook hiervoor gunstig gelegen komen. Dat men er echter te Meppel op toezie, dat, nu de verbetering eenmaal is voorgenomen, dezelve *goed* geschiede, en dat men niet schroome, om, zoo tot dat doel, behalve de geraamde som, nog meerdere gelden vereischt worden, zich opofferingen, al zijn ze ook eenigzints belangrijk, te getroosten; men zie daar niet te zeer op het tegenwoordige maar meer op de toekomst, die Meppel wacht; onzes inziens, zal Meppel dienen te zorgen, dat het Diep eene behoorlijke diepte erlange, dat, zoo het noodig en mogelijk is, de sluis te Zwartsluis verbreed worde en dat het jaagpad geheel worde doorgetrokken.

Wij gelooven ook, dat men te Meppel wel zal doen, om, zoo eenmaal de verbetering van het Meppeler diep verzekerd is, het plan van een kanaal van daar naar Vollenhoven geheel te laten varen; zoo toch eenmaal deze verbetering is tot stand gekomen, dan is de uitvoering van gezegd plan grootendeels overbodig en zal ook geene deelneming vinden. Men wende dan liever alle krachten aan, om de oude bronader van Meppels welvaart in den gevorderden staat te brengen, zoodat ook buitenvaarders bij Meppel kunnen komen.

Voor den waterafvoer is de verbetering van het Meppeler Diep mede zeer belangrijk. Evenals Coevorden in het Zuidoosten, is Meppel in het Zuid-westen de vergaarbak van het naar die zijde afstroomende Drentsche en Overijsselsche water. De *Oude Vaart*, de *Hoofdvaart*, de *Wold A*, de *Hoogeveensche vaart* en *de Reest* voeren in sommige tijden van het jaar eene massa water aan, die het Meppeler diep, de eenigste uitlozingsweg naar zee, bijlang niet kan afvoeren; de landen om Meppel loopen dan onder en krijgen het aanzien van eene bare zee; wanneer deze overstroomingen alleen in den winter plaats hadden, dan zou het nadeel niet zoo groot zijn, maar dikwijls hebben dezelve ook des zomers, zooals nog dezer dagen, plaats, en veroorzaken dan groote schade; door de rectificatie van het Diep nu zal het water spoediger kunnen afstroomen, en door de verdieping zal het afstroomings vermogen grooter worden.

Van alle kanten prijst zich dus de verbetering van het Meppeler Diep aan. Spoedig wenschen wij in de gelegenheid te zijn, van te kunnen berigten, dat de handen aan het werk zijn geslagen, en weldra hopen wij te Meppel een schip te zien, dat de Meppeler boter direct van Meppel naar Londen brengt.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

„*Geen belangrijk nieuws!*" zou de korte inhoud kunnen zijn van ons politiek overzigt op heden. Europa wacht steeds op het antwoord van Keizer Nicolaas, naar aanleiding van het verzoeningsvoorstel, door Frankrijk en Engeland hem toegezonden. *Zal de Czaar schrijven: fiat?* Men durft er nog niet zoo onvoorwaardelijk *ja* op zeggen, want hij heeft in deze kwestie in echt Russischen geest gehandeld: „*weten wat men wil en doen wat men dreigt.*" De Turken, die langzamerhand uit den roes der opgewondenheid tot het volle besef komen van hunnen toestand, zijn thans vrij kalm, en beginnen te begrijpen, dat een sukkelend leven toch nog te verkiezen is boven in 't geheel niet te leven, en dat de Russische knoet toch ook niet harmonieert met hun fatsoen. Er is door Engelsche en Fransche pennen veel geschreven over het aanzienlijke leger, waarover de Sultan kan beschikken, en over den echt militairen geest van dat leger, maar thans hoort men daarover andere oordeelvelligen en zelfs spotternijen. De halve maan schitterde wel dagelijks — wordt er gezegd — in de stralen der zon, en groote woorden hoorde men in de Turksche gelederen genoeg, maar het was toch aan de vreemde officieren, aan wie de organisatie, de uitrusting, de oefening, enz. van het leger was toevertrouwd, nog niet gelukt, om de Turksche verdedigers des Vaderlands uit de *muilen* te doen stappen. Of men hen nu al onder 't oog trachtte te brengen; dat men niet zoo snel op den vijand toeloopt in muilen als in schoenen, — dat men bij eene onverhoopte retirade niet zoo spoedig uit den weg komt in muilen als in schoenen, zij bleven er bij, dat de ware moed in 't *hart* woont en juist niet in de *schoenen!*—'t Gaat hen als de Chinezen. Een R. Catholijk zendeling in 't Hemelsche Rijk heeft dezer dagen belangrijke mededeelingen gegeven over den burgeroorlog daar te lande, en stelt de armée des Keizers tegen over die der opstandelingen geheel in de schaduw. Hij zag Keizerlijke soldaten ten strijde trekken, voorzien met de wapenen, die hen van 's Rijks wege werden gegeven, maar tot hunne eigene securiteit droeg ieder ook in de handen eene *lantaarn* en een *parapluie!* Twee hunner waren er steeds noodig om één geweer af te schieten! De compagnie's chef zat altijd in een draagbaar, door 8 man gedragen, enz., terwijl de zadels der paarden in karren den trein volgden. In dorpen en gehuchten, waar zulk een manhafte troep, op zijn togt naar het oorlogsveld, werd verwacht, was als in één oogwenk al wat tilbaar heette, geborgen. Men wist bij ondervinding, welke ruime idées die dapperen koesteren aangaande het regt van eigendom. Genoemde geestelijke schonk daartegen veel lof aan de armée der opstandelingen en voorspelde dan ook de zegepraal van deze.

In 't Engelsch Parlement doet men schier elke zitting eene poging, om het diplomatisch gordijn, dat voor de Oostersche kwestie hangt, een weinig op te halen, maar telkens wordt die poging opgegeven, als de een of andere Minister verzekert, dat die nieuwsgierigheid *ontijdig* is. Intusschen vergeet men er de zaken niet van dadelijk belang en nut voor handel, nijverheid, onderwijs, opvoeding enz. Zoo sprak men onlangs over het oprigten van verbeterscholen voor kinderen, die misdrijf pleegden, — over de geneeskundige verpleging der armen, (waaruit bleek, dat de Engelsche schatkist in 1852 ruim *drie ton gouds* besteedde, ten einde de behoeftigen *gratis* in den zegen der inënting met koepokstof te doen deelen) — over de misbruiken bij de verkiezingen enz. enz.

Frankrijk is rustig. Die de natie kent, zou haast zeggen: „al te rustig". Het complot der *opera comique* houdt de aandacht nog al bezig, maar, welk eene teleurstelling! dat moordplan zal door de regtbank niet met opene deuren worden behandeld. De Keizer schijnt er tegen, om veel publiciteit aan deze, voorzeker ook hoogst onaangename historie te geven. Om nu het publiek iets te verschaffen tot overdenking en tot het maken van plannen, herinnert men het aan de feesten, in Augustus aanstaande, op den verjaardag des Keizers te Parijs te houden. Het Gemeente-bestuur zonderde daarvoor reeds 300,000 francs af.

De Koning van Pruissen houdt drukke conferentiën met mannen, die in de Protestantsche kerk gewigtige betrekkingen vervullen, en, naar men verzekert, zal ook de Luthersche Synode weldra te Berlijn vergaderen, ten einde ook hare stem uit te brengen over de gewigtige kwestiën, die er tegenover de R.-Catholijke geestelijkheid hangende zijn.

De jongste nota's, tusschen ons Gouvernement en den Pauselijken stoel gewisseld en dezer dagen openbaar gemaakt, hebben aan 't licht gebragt, dat de eed, door de tegenwoordige Bisschoppen hier te lande vóór hunne Bisschoppelijke wijding afgelegd, ook deze belofte bevatte: „*ik zal de ketters, scheurmakers en tegenstanders van gezegden onzen Heer* (de Paus) *of zijne opvolgers, zooveel in mijn vermogen is, vervolgen en bestrijden.*" In 't vervolg (als er dus eens andere Bisschoppen worden benoemd?) zal deze belofte worden weggelaten.

Verder heeft onze Regering aan het Hof van Rome te kennen gegeven, *dat er geene sprake kan zijn, om de regeling van de Bisschoppelijke R. C. hierarchie als een volbragt en afgedaan feit te beschouwen, omdat al hetgeen tot dusver hieromtrent heeft plaats gehad, slechts eenerzijds is geschied, en dat alleen dan eerst, wanneer de wet, die dit zal veroorlooven, zal aangenomen zijn, de Regering van den Koning der Nederlanden in staat zal zijn, dat feit aantenemen en met de R. C. prelaten in briefwisseling te treden, onder de nieuwe titels, die hun zullen gegeven zijn in het kerkgenootschap, waartoe zij behooren en zoodanig als die zullen geoorloofd worden bij de wet, voor de burgerlijke betrekkingen, die noodwendig tusschen den Staat en de onderscheidene kerkgenootschappen bestaan.*

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

's Gravenhage, 19 Julij. Het onderzoek van het aan de tweede kamer aangeboden ontwerp van wet, strekkende tot verhooging met eene som van *f* 6100 van art. 13 van het VIe hoofdstuk der staats-begrooting over 1852, betreffende de kinder-school, en akademie-gelden bij de Hervormden, Lutherschen, Doopsgezinden en Remonstranten, heeft in de afdeelingen dier kamer, blijkens, het deswege uitgebragt rapport, tot de overtuiging geleid, dat het hier een maatregel van noodzakelijkheid geldt, waartegen, indien het art. voor de pensioenen de daarop voorgestelde afschrijving lijden kan, geene wezenlijke bedenking kan bestaan. Bij het onderzoek van genoemd ontwerp is door

DE VERTELLER ENZ.

EEN BEZOEK,

aan den Paus gebragt door de weduwe van een Nederlandsch Evangeliedienaar.

Door haar zelve beschreven.

Ik begaf mij eenige jaren geleden, in gezelschap van mijnen neef, verscheidene landen van *Europa* bezocht te hebben, naar *Italie's* hoofdstad. Al spoedig na mijne komst te *Rome*, raakte ik in kennis met eenen op kosten van den koning van *Pruissen* aldaar aangestelden en dienstdoenden predikant. Met warme belangstelling in het lot mijner protestantsche geloofsgenooten bezield, had ons gesprek weldra hunnen toestand aldaar, ten onderwerp. Ik vernam toen van dien achtingswaardigen man, hoe hij vroeger in de gevangenis, bij zieken zijner geloofsbelijdenis geroepen, hun diep treurig lot door kleine versnaperingen, zoo als snuif, tabak, enz., had trachten te verzachten: en hoe daaruit de gevolgtrekking gemaakt of liever het voorwendsel gezocht was, hem den toegang tot de gevangenis te ontzeggen, onder de valsche beschuldiging, dat hij daar proselieten wilde maken. Zoodra was de protestantsche leeraar niet verwijderd of men begon de gevangenen over te halen door allerlei schoonschijnende beloften, door het aanbieden van beter voedsel,—ja zelfs door vier- en zesjarige vermindering van gevangenisstraf, zoo zij tot de zoogenoemde zaligmakende kerk wilden overgaan. Bleven zij evenwel standvastig weigeren, zoo ontlieid men hen bijna al het noodige en liet hun gebrek lijden, terwijl men hen op allerlei wijzen bemoeijelijkte.

Wel begrijpende hoe een op zich zelven staande protestantsche laaraar, te midden eener roomsch-katholieke bevolking, en onder een achterdochtig bestuur levende, niet gaarne aan eene, mij in vertrouwen medegedeelde zaak, ruchtbaarheid zou willen geven, zoo vond ik die toch te belangrijk om er in te berusten, en meende ik in den geest van mijnen waardigen, mij destijds kortelings ontvallenen echtgenoot te handelen, zoo ik mij dat betreurenswaardig lot mijner geloofsgenooten zonder eenige menschenvrees aantrok.

Ik wenschte er alzoo den hoofdpersoon, den *paus* zelven, over te spreken, en verzocht dientengevolge, onzen Nederlandschen gezant, aan wien ik door onzen toenmaligen Minister van Binnenlandsche Zaken meer bijzonder aanbevolen was, de belèefdheid te hebben, mij toelating bij Zijne Heiligheid tot een mondeling onderhoud te verschaffen; terwijl ik de redenen verzweeg, welke mij hiertoe noopten, te wel bewust, dat ik alsdan van onzen roomsch-katholieken ambassadeur zeker op geene medewerking tot bereiking mijner oogmerken zou kunnen rekenen.

Zijne Excellentie scheen echter vooraf te willen weten, waarom ik toch zoo zeer op dat onderhoud bleef aandringen. Te veel hoveling om zelf mij dat te vragen, vervoegde hij zich hiertoe bij eenen mijner bekenden, die den graaf, onder anderen, ten antwoord gaf: „dat het den paus zeker niet onaangenaam zoude wezen, als de vrouw van eenen beroemden en algemeen geachten Nederlandschen protestantschen leeraar, zoovele belangstelling in Zijne Heiligheid toonde, maar dat zij buitendien, ook eenen onderdaan van den door hem vertegenwoordigden vorst was, aan welke, zonder gronddige redenen, het verzoek van toelating moeijelijk geweigerd kon worden." Zeer kort daarna ontving ik een op groot formaat, in het Italiaansch geschreven toegangsbewijs; waarin mij berigt werd, dat ik op den bepaalden tijd in het *Quirinaal*, het toenmalige verblijf van den paus, tot de *voetkus* werd toegelaten. In het vereischte hofcostuum, bestaande in een zwart zijden kleed, en het haar met eenen achter afhangenden sluijer gekapt, begaf ik mij, door mijnen mede in het zwart gekleeden neef, op den bepaalden tijd derwaarts. Daar het aan geenen vrouwenvoet vergund wordt, het binnenste van het paleis, zoolang zich de paus daar bevindt, te betreden; en dit slechts bij gunstige uitzondering aan Hare Majesteit onze tegenwoordige koningin-weduwe was toegestaan, moesten wij ons vergenoegen de komst van den Heiligen Vader af te wachten, alwaar wij door eenen ceremoniemeester, ontvangen werden, die, even als de verschillende wachthebbende manschappen, alvorens zij ons rijtuig door de poort van het voorhof binnenlieten, het mij van wege Pius IX toegezonden toegangsbewijs inzag en ons daarop eene plaats aan het boveneinde der zaal aanwees, waardoor wij de eersten zouden zijn, die door Z. H. bij diens binnentreden, opgemerkt moesten worden.

De zaal werd allengs met belangstellenden gevuld, waaronder ook eenige vrouwen, die als gebukt gingen onder den last eener menigte, ter pausselijke wijding medegebragte *paternosters* enz. Weldra was het getal der zamengevloeiden, tot wel 2 à 300 geklommen. Na eenig wachtens stond de Paus, zonder door iemand voorafgegaan te worden, eensklaps voor mij 1),

1) Gelukkig herkende ik den paus, doordien ik eenige dagen vroeger toevallig bij het paleis, aan de hem ter begeleiding dienende eerewacht bevel had hooren geven, dat deze, de daar wach-

eenige leden, ook met het oog op art. 168 der grondwet, de vraag gedaan, of onder de hervormde predikanten, die kinder-, school- en akademiegelden genieten, predikanten der afgescheidene gemeenten zijn. Daarop is van regerings wege geantwoord, dat de leeraars der christelijke afgescheidene gemeenten, ten opzigte van welke eenige leden zich beriepen op art. 2 van het koninklijk besluit van 1816, niet zijn in het genot van kinder-, school- en akademiegelden. In het aangehaald artikel van dit besluit, slaan de woorden *alle andere* op de Hervormde predikanten buiten de bij art. 1 vermelde in de provinciën *Holland* en *Zeeland*. Leeraars van gemeenten, welke zich later eerst bij afscheiding van het Hervormd kerkgenootschap hebben gevormd, kunnen in het jaar 1816, toen die gemeenten nog niet bestonden, niet zijn bedoeld.

21 Julij. In de zitting van gisteren zijn o. a. ontvangen 327 adressen, houdende bezwaren tegen het ontwerp van wet tot regeling van het toezigt op de kerkgenootschappen. Verzending aan de commissie voor de verzoekschriften. — In dezelfde zitting is zonder beraadslaging met algemeene stemmen *aangenomen* het wets-ontwerp tot wijziging van hoofdstuk VI der staatsbegrooting voor 1852 (kindergelden enz.)

— Z. M. de Koning heeft maatregelen doen nemen om twee inrigtingen voor de vischfokkerij tot stand te brengen; de eene op het huis ten Bosch, de andere op het Loo. Ook zal er op 's Konings last eene handleiding worden uitgegeven, waarin aan allen, die de vischfokkerij wenschen te beproeven, de middelen daartoe zullen worden aangewezen.

— De Synode der Ned. Herv. kerk heeft besloten de godsdienstige viering van den Goeden Vrijdag en de viering van het H. Avondmaal op dien dag aan de Kerkeraden aan te prijzen. Bij de Synode zijn o. a. aanhangig de nieuwe bijbelvertaling en het toevoegsel tot de Evangelische gezangen.

Amsterdam, 19 Julij. Eergisteren had hier ter stede in het *Odéon*, de algemeene vergadering plaats der maatschappij *Tot nut der Israëlieten in Nederland*. Tot eerste hoofdbestuurder is benoemd de heer dr. Sarphati.

— Laatstl. Woensdag werd in de remonstrantsche kerk, te 's Hage geopend de jaarlijksche algemeene vergadering van de *Ned. Vereeniging tot afschaffing van sterke drank*. Er waren, behalve de hoofdbestuurders, nagenoeg 60 afgevaardigden aanwezig. Uit het algemeen verslag, loopende over het elfde genootschapsjaar, blijkt o. a. dat de Vereeniging telt 37 afdeelingen, 201 correspondenten en 11 correspondenten in Oostindië. Voor zoo ver de opgaven zijn ingekomen bedroeg het getal der leden voor het geheele land 9104, waaronder bijna 1300 vrouwen, bovendien nog 381 jongelingen beneden de 18 jaren. Het getal leden is met een 300tal vooruitgegaan.

21 Julij. Gisteren avond 6 uur is de heer Lassaigne met zijn ballon van hier opgestegen. Bij zijne nederdaling is hij ten 7 ure nedergekomen in de Zuiderzee nabij Durgerdam. Nu bevonden zich de reizigers in een gevaarlijken toestand; want, daar de schuit niet waterdigt is kwamen zij tot meer dan halverlijve in het water. Twee uren lang bleven zij in dezen toestand, tot dat zij eindelijk gered werden door een boeijer, die langs de plaats stevende waar de ballon in het water lag.

Rotterdam, 19 Julij. Den 17 dezer werd alhier, in de kerk der roomsch catholieken van de klerezy, in den Oppert, de zeer eerw. heer Hermanus Heykamp, pastoor dezer gemeente, met de gebruikelijke plegtigheden gewijd tot bisschop van Deventer. De hoogwaarde heer J. van Santen, aartsbisschop van Utrecht, verrigtte de wijding, bijgestaan door den hoogw. heer H. J. van Buul, bisschop van Haarlem, en door eene talrijke geestelijkheid.

Utrecht, 21 Julij. De pastoors van de dorpen Nieuw-Vosmeer en de Heen, in Noord-Braband, zijn voor den kantonregter gedagvaard wegens het onwettig houden van processiën. *(ae Waakzaamheid.)*

Vlaardingen, 20 Julij. Heden zijn de beide laatste haringjagers aangekomen aanbrengende te zamen 474 ton.

Tiel, 19 Julij. Sedert eenige dagen openbaart zich de ziekte in het loof der aardappelen in de omstreken der stad wederom op onrustbarende wijze. Men schrijft dit toe aan het natte gure weder van den laatsten tijd, dat mede op het nog niet binnengehaalde hooi, koolzaad en andere nog te veld staande gewassen een zeer schadelijken invloed uitoefent.

Moergestel, 16 Julij. Ook hier hebben zich sporen van aardappelziekte opgedaan.

Goes, 18 Julij. In de vorige week is de Bommenede een kind van ongeveer twee jaren door een haan aangevlogen en zoodanig gewond dat het dientengevolge overleden is. Dezer dagen had hier, gelijk gemeld is, een dergelijk geval plaats; het kind is echter niet gestorven, hoewel men voor zijn leven vreest.

Groningen, 20 Julij. In den nacht van den 18 dezer is te Midwolda (Oldambt) van drie welgeschapene kinderen, twee van het vrouwlijk en een van het manlijk geslacht, bevallen Elisabeth Woltjer, oud drie en dertig jaren, vrouw van den daglooner Simon Tolk. De kraamvrouw en de drie jonggeborenen zijn naar omstandigheden redelijk wel.

21 Julij. Dingsdag middag l.l., tusschen twaalf en één uur, heerschte andermaal boven deze stad een onweder, vergezeld van een' zwaren stortregen. In de nabijheid van Hoogkerk is een paard in de weide gedood en zijn op een paar andere plaatsen een paard, twee koeijen en twee schapen door den bliksem getroffen, tegen den grond geworpen, doch zonder letsel er afgekomen.

— Bij besluit van den Commissaris des Konings, van gisteren, is bepaald, dat de nog bestaande kring van besmetting der longziekte voor den stal van K. K. Niehoff, kastelein te Ten Boer, is opgeheven, doordien aldaar gedurende den afgeloopen termijn van vier maanden geene gevallen van longziekte zijn waargenomen.

— Men heeft besloten de A-kerk en het Pepergasthuis met gas te verlichten.

Leeuwarden, 18 Julij. Heden had alhier de harddraverij plaats, welke bij gelegenheid der kermis door deze stad wordt gegeven. Voor dit jaar bestond de prijs in eene keurig bewerkte zilveren koffijvaas en de premie in een dito tafel-tabakspot. Dertien der beroemdste harddravers dongen naar de overwinning, welke behaald werd door den bruinen langstaart ruin *David*, toebehoorende aan A. R. de Boer te Workum.

Hardenberg, 19 Julij. Men bespeurt met elken dag meer en meer de ziekte onder de aardappelen, doch alleen tot nog toe onder de vroegere soorten. De rogge staat reeds goudgeel te velde en zal spoedig gesikkeld worden; die reeds aan garf staat heeft goed en zwaar zaad.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Parijs, 17 Julij. Eergisteren heerschte in de volkrijkste wijken van Parijs eene zekere gisting over het stijgen der broodprijzen, o. a. te Belleville moest de maire tusschen beide komen om opschudding te voorkomen.

— Eene beleening zoo als die nog nooit was gedaan vond dezer dagen bij de parijsche bank van leening plaats. Op een door eene vreemdeling aangeboden pand, bestaande uit edelgesteenten, kant en andere kostbaarheden, werd de somma van 500,000 franks geleend, nadat de schatters drie dagen achtereen met de waardering waren bezig geweest. Ingeval de eigenaar nog voor den afloop van dit jaar zijn pand inlost, zal hij alleen aan rente enz. 47,500 fr. hebben te betalen, daar de bank 9 pct. interest en ½ pct. commissie-loon neemt.

— De spaarkas te Parijs heeft in 1852 ontvangen 35,885,738 fr. 95 c.

— In de gemeente Montoison is eene vrouw door den bliksem gedood, die in een kersenboom onder welken zij zich voor den regen verscholen had, geslagen was; zij had een meisje van drie jaren bij de hand, dat hoegenaamd geen letsel heeft bekomen. Een gedeelte van den hoed, dien de ongelukkige droeg, is door den bliksem weggenomen en als 't ware tegen den boom geplakt, een harer schoenen is verdwenen, zonder dat men eenig spoor van denzelven heeft kunnen ontdekken; en evenwel heeft men geen likteekenen aan hoofd of voeten van het slagtoffer gevonden.

18 Julij. De reis van den Keizer en de Keizerin naar de Pyreneën, waaraan bijna niet meer gedacht werd, wordt thans door de dagbladen van Bordeaux opgegeven als te zijn bepaald op 20 Julij. Het Keizerlijke paar zal incognito Bordeaux doortrekken. De terugkomst te Parijs is op 10 Aug. bepaald.

— Met betrekking tot het ontdekte komplot in de *Opera Comique* verneemt men het volgende: Het geheime genootschap waarin de zamenzwering is gesmeed, telt 200 leden, die allen een herkenningsnaam hebben. De Keizer, meer dan ooit vertrouwen hebbende in zijn gelukkig gesternte, dat hem nooit heeft verlaten, geloofde niet aan het bestaan van het komplot, tot dat hem de geladen pistolen voorgehouden werden. Verscheidene gearresteerden toonen berouw te hebben; anderen integendeel ontkennen. De regering wil zoo min mogelijk ruchtbaarheid aan de zaak geven. Het is opmerkelijk dat sedert den moord van den hertog van Berry, met geen aanslag op het leven van souvereinen of prinsen het misdadig oogmerk is bereikt.

19 Julij. De inhechtenisnemingen duren steeds voort.

DUITSCHLAND.

Weenen, 16 Julij. In de laatste dagen zijn hier verscheidene personen, meestal Italianen en zoons van hooggeplaatste ambtenaren, in hechtenis genomen; men zegt dat zij van de misdaad van hoogverraad worden verdacht gehouden.

17 Julij. Met zekerheid verneemt een correspondent te Weenen van de *Frankf. Postz.*, dat eerlang eene pauselijke bul over de gemengde huwelijken zal worden openbaar gemaakt.

Berlijn, 18 Julij. Uit geloofwaardige bron verneemt men, dat de provinciale landdagen dit jaar niet zullen worden bijeengeroepen. Alleen op de provincie Pruissen zal eene uitzondering worden gemaakt.

— **Te Freiburg (Baden) is in het licht verschenen de „Memorie** van de bisschoppen der Opperrijnsche kerkelijke provincie aan de regeringen van Wurtemberg, Baden, Hessen, Keurhessen en Nassau." Vier duizend exemplaren zijn daarvan gedrukt.

— Alhier is sprake van de herstelling van het regt van *placet*, dat met opzigt tot de Katholijke geestelijkheid sedert 1841 zonder toepassing is gebleven.

— In het beroemde testament van Peter den Grooten, wordt onder anderen aan zijne opvolgers de raad gegeven uitstekende vreemde talenten in Russische dienst te nemen. Dit is dan ook sedert met het beste gevolg geschied, en van de groote mannen, die den grond tot Ruslands magt hebben gelegd, waren de meesten vreemdelingen. In onze dagen behooren hiertoe Paskewitsch, Nesselrode, v. Brunnow, Meijendorff, Budberg, Wittgenstein en nog een aantal anderen. Aan het hoofd van de Russische nijverheid en handel staan mede bijna uitsluitend buitenlanders.

— Te Bonn heeft men een grooten oud-romeinschen gedenksteen uit den grond opgegraven, die onder het plaveisel ontdekt werd bij het leggen van gazpijpen in de stad. Het latijnsche inschrift is zeer beschadigd. Een ander dergelijke steen is nabij den eersten ontdekt.

19 Julij. De koning en de koningin van Saksen hebben eene reis naar Beijeren en Italië ondernomen.

— Van verschillende kanten wordt aanzoek gedaan dat de regering maatregelen vaststelle ter strengere viering van den Zondag; o. a. wil men: vermindering van het verkeer der stoombooten; het sluiten der post- en paspoort-bureaux op dien dag van 's morgens 9 tot 's avonds 6 ure, enz.

— De pauselijke breve ter zake van de gemengde huwelijken heeft de Evangelische rijnsche kreits-synode o. a. het volgende besluit doen nemen: De synode wenscht, dat de provinciale synode met betrekking tot de inzegening van gemengde huwelijken de verklaring afleggen, dat zij elken evangelischen Christen, die zich aan de bepalingen dier breve onderwerpt zoodanig als schuldig beschouwt aan verloochening zijner geloofbelijdenis, dat zij hem alleen wat betreft de zorg der ziele als lid erkent, doch hem niet tot het avondmaal, als doopgetuige en tot de bekleeding van kerkelijke eerambten in de gemeente toelaat, zoolang hij niet opregte boete heeft gedaan.

20 Julij. De koning is naar Westfalen en de prins van Pruissen naar den Rijn vertrokken.

— Den 14 Julij ging de gravin Salm-Hoogstraaten, in het vorstelijke slotkapel van Salm-Salm, van de katholijke tot de protestantsche geloofsbelijdenis over.

ENGELAND.

Londen, 18 Julij. De leden van het Parlement houden niet op de regering te interpelleren ter zake van de Oostersche kwestie. In antwoord op eene dier interpellatien gaf lord Clarendon de verzekering, dat binnen weinige dagen het antwoord zou komen van Rusland op de voorstellen van Frankrijk en Engeland, en dat dan, welke ook de uitslag der onderhandelingen zij, al de daartoe betrekkelijke stukken aan het Parlement zouden worden medegedeeld. Dit antwoord werd met toejuiching ontvangen.

— Ook Koningin Victoria is door de mazelen aangetast. De ziekte heeft echter een gunstigen loop. Kort na de aankomst der Koningin op Osborne-house, eiland Wight, openbaarde zich de ziekte bij de doorluchtige lijderes.

— De *Sunday-Times* zegt, dat lord Palmerston en lord Clarendon hunne portefeuilles verwisselen zullen, de laatstgenoemde dus Minister van Binnenl. Zaken zal worden, terwijl de eerstgenoemde zijn oud departement zal hernemen.

— De convocatie of synode der anglikaansche kerk tot 18 Augustus geprorogeerd, zal alsdan heropend moeten worden. Men verzekert dat lord Aberdeen, eerste Minister, lord Clarendon, Minister van Buitenlandsche Zaken, en de heer Gladstone, Minister van Financien (waarvan de twee laatsten zoo niet alle drie, puseyistische gevoelens zijn toegedaan) bereid zijn om hunne toestemming te geven tot de onbelemmerde werking der synode of vergadering in hetgeen zij nodig oordeelen mogt voor het belang der kerk. De aartsbisschop en eenige andere Ministers zijn daartegen gestemd.

— Onder de passagiers, die met de Braziliaansche stoomboot *Tay* zijn aangekomen, bevonden er zich vijftien, die gered zijn geworden van de *Condor*, komende van Melbourne, en welke bodem in volle zee is verbrand. De brand is ontstaan door het vuur vatten van de wol waaruit de geheele lading bestond. Het grootste getal der passagiers werd door het Fransche schip *Pauline* gered en te Fernambuco aan land gebragt. Men heeft van de *Condor* nog 80,000 pd. st. aan goud gered.

19 Julij. Pater Ignatius (lord Spencer, broeder van lord Althorp, die eerste minister was, toen de *reform bill* zijn beslag kreeg) heeft eene vereeniging opgerigt tot bekeering van Engeland tot het r. katholicisme.

TURKIJE.

De Oostenrijksche *Presse* berigt, dat volgens de jongste tijdingen uit Konstantinopel, het manifest der ottomanische Porte, betreffende de bezetting der vorstendommen, nog niet was kenbaar geworden. In den Divan was besloten dat de Sultan plegtiglijk zou protesteren tegen de beschuldiging, dat hij aan zijn woord niet heeft gestand gedaan. Hij zou de getuigenis inroepen van alle christelijke gezindheden, die kunnen verklaren dat hij ze nooit willens en wetens en met opzet heeft onderdrukt, en dat telken keere, wanneer de lagere autoriteiten hunne regten en voorregten hadden aangerand, de schuldigen onmiddelijk werden gestraft. De argumenten die Rusland aanvoert ter verdediging van de bezetting der vorstendommen zouden worden wederlegd, en op de meest krachtige wijze zou de Porte protesteren tegen eene daad van geweld die door niets kan worden geregtvaardigd.

— Op den 7 Julij was er te Konstantinopel met eenige zekerheid sprake van eene wijziging in het ottomanische kabinet door de aftreding van den seraskier (minister van oorlog) Mehemed-Ali-pacha, schoonbroeder des sultans, en het hoofd der Rusland vijandige partij. Bevestigt zich deze tijding, dan mag genoemde omstandigheid inderdaad als een gewigtig voorteeken worden beschouwd, dat de Divan aan Ruslands eischen zal toegeven.

— Uit Alexandrië schrijft men aan de *Times*, dat Edhem-pacha, gelastigde van den onderkoning te Konstantinopel, dezen heeft doen weten, dat de trage voortgang der krijgstoerustingen in Egypte om de Porte te hulp te komen, misnoegen verwekt. Abbas-pacha houdt zich op te Benha, een stadje nabij Damiate, en bemoeit zich weinig met de gebeurtenissen.

— Het volgende leest men in *Lloyd*, te Weenen uitkomende: „De minnelijke schikking van het Turksch Russische geschil is nabij. Uit Petersburg ontvangen wij de meest geruststellende berigten. De door de kabinetten van Londen en Parijs gemeenschappelijk gedane voorstellen waren in die stad aangekomen en ter kennis van Keizer Nikolaas gebragt. Zij hebben een goeden indruk op het russische kabinet veroorzaakt.

— Toen de tijding van het overtrekken der Pruth door de Russen te Konstantinopel aankwam dreef de oorlogspartij korten tijd boven, zoodat de Minister van Buitenlandsche Zaken, Reschid Pacha en de groot vizier plotseling werden afgezet. Maar de tusschenkomst der vertegenwoordigers der vreemde mogendheden deed de sultan op zijn besluit terugkomen, met dat gevolg dat de beide Ministers in hunne posten werden hersteld, na gedurende 24 uren geene leden van het kabinet te zijn geweest.

— Volgens een brief uit Konstantinopel aan den *Times* geschreven is er een geduchte zamenzwering tegen het leven van den Sultan ontdekt. 15 softas (geleerde muzelmannen) zouden deswege in hechtenis genomen en eenige uren later gewurgd zijn. Dit berigt verdient echter allezins bevestiging.

DENEMARKEN.

Koppenhagen, 16 Julij. Van 14 tot 15 dezer zijn

Het hoofd van den kerkelijken en wereldlijken vorst was gedekt met eenen rood vilten, met gouden koorden opgetoomden en met golvende, witte struisvederen versierden hoed, veel kleiner dan de groote ronde, naar onze voormalige boerinnen-hoeden zweemende, die tot de kardinaalscostuum behooren. De pauselijke kleeding bestond uit een van voren openslaanden rooden mantel, waaronder eene blinkend wit satijnen en mede met rood omzoomde tunica, waardoor 's Pausen gunstig voorkomen nog meer verhoogd werd; terwijl zijne rijk met goud geborduurde roode pantoffels den luister van dat kostbaar en smaakvolle costuum vermeerderden.

Bij het binnentreden van den Paus vielen alle aanwezenden ter aarde; terwijl mijn neef en ik, die als Protestanten voor geen *mensch* de knie wilden buigen, bleven staan. Ik verwachtte dat hij zoo als het bij vorsten gebruikelijk is, mij *het eerst* zou toespreken; maar bemerkende, dat hij zijne schreden verder wilde rigten, trad ik naar zijn Heiligheid toe met het verzoek, dat mij de vergunning mogt worden toegestaan, eenige woorden tot hem te rigten. Pius IX, de voormalige hoveling, voldeed met de grootste welwillendheid aan mijn verzoek, plaatste zich voor mij en hield zijne donker bruine sprekende oogen met de grootste opmerkzaamheid op mij gevestigd, terwijl alle aanwezigen steeds geknield bleven. Bij de diepe stilte, welke in de zaal heerschte, begon ik op bedaarden en vastberaden toon te zeggen *wie* ik was. Op de woorden: *la veuve d'un ministre de l' Evangile des Pays-cas* 2), veranderde het hoffelijk, innemende, en de grootste schranderheid verradende gelaat, en kon ik eene diepe ontroering duidelijk bemerken, die hij voor zoo vele blikken, als thans op ons gevestigd waren, trachtte te verbergen. Meer en meer opgewonden van het gewigt mijner taak, zeide ik: „dat ik mij verpligt achtte, eenen zoo verlichten Paus (het was in 1847 vóór de aflaatverkondiging van 1853) op wien geheel *Europa* staarde, dringend te verzoeken, dat hij aan mijne ongelukkige, gevangene geloofsgenooten, onder zijne dynastie, wat men zelfs een Jood niet konde weigeren, noch ook de toespraak van een' leeraar hunner Kerk niet zoude onthouden, wanneer zij die, zoo als zelfs bij zieken reeds zoo menigmaal vergeefs had plaats gehad, mogten verlangen." De Paus bleef eenige oogenblikken nadenkend staan, zonder mij te antwoorden. Zich inmiddels als in gedachten verzonken verwijderende, keert hij eensklaps terug, en plaatst zich op nieuw voor mij met de vraag: „of die gevangenen niet grootendeels Zwitsers waren?" Ik beantwoordde zulks toestemmend, er bijvoegende: „dat mijn verzoek voor alle geloofsgenooten, zonder onderscheid tot welk rijk zij behoorden, gedaan was," — „Welnu, antwoordde de Paus, wij zullen zien, de zaak in overweging nemen, en er nog eens ernstig over nadenken." Inmiddels trad er iemand van het gevolg naar mij toe, mij in het Italiaansch vragende: „of ik de pantoffels van den H. Vader niet kussen wilde?" Ik geraakte daardoor in eenige moeijelijkheid; om het te weigeren was onbeleefd, terwijl ik als ijverig Protestante, toch alles, behalve op die hooge eer gesteld was. Ik wist er dus niets beters op, dan mij te houden, als of ik geen Italiaansch, en dus ook de aan mij gerigte vraag niet verstond. Intusschen waren de met paternosters beladene vrouwen Zijne Heiligheid genaderd, en maakten het hem, door onophoudelijke aanvallen, tot het kussen zijner pantoffels (den kardinalen wordt vergund dit de hand van den Paus te doen) zoo lastig, dat hij in het Italiaansch zeide, „dat het nu toch genoeg was en dat zij hem zouden loslaten."

Ik naderde nu nogmaals de Paus, hem vragende, te willen vergunnen het verzoek, daar zoo even gedaan ter betere herinnering, hem schriftelijk te overhandigen. De Paus boog toestemmend, waarop een kardinaal het papier van mij meende aan te nemen. Zijne Heiligheid echter wenkte dezen zich te verwijderen, kwam weder naar mij toe en nam het stuk aan eene der punten van mij aan, het, misschien uit vrees van vergiftiging, steeds onophoudelijk en sterk heen en weder waaijende. Het papier aan ditzelfde uiteinde maar even in de hand vasthoudende, besteeg de Paus daarop eene hem wachtende, met vier paarden bespannen, rijk versierde staatsiekoets, begeleid door eene uit adelijke personen zamengestelde eerewacht te paard, tot het doen eener kerkelijke visitatie.

Ik reed nu onmiddelijk van het paleis naar onzen Nederlandschen Gezant, deelde Z. Exc. mede, waarom ik, met zoo

---

tende pauselijke statiekoets, naar eenige kerken zou vergezellen, alwaar de heilige vader zijne godsdienst ging uitoefenen. Daar eene kortere weg derwaarts ons bekend was, bereikten wij gelijktijdig met den paus, de deur der kerk *St. Giovanni in Laterano*, welke eerst bij Z. H. aankomst geopend werd. Ons spoedig onder het gevolg vermengende, gelukte het ons daardoor met hetzelve, de achter ons geslotenwordende kerkdeur binnen te treden. Wij stonden toen voor verschillende altaren, vlak achter of naast den bij dezelve eenigen tijd geknield liggenden paus; terwijl wij de eenige vreemdelingen waren, welke die plegtigheid bijwoonden.

2) De weduwe van een evangelie-dienaar uit *Nederland*.

aangegeven 153 nieuwe cholera-gevallen en 68 overledenen. Sedert het uitbreken der ziekte in deze stad bedraagt het getal der aangetaste personen 882, waarvan 495 zijn overleden.

— De Koning van Denemarken heeft ter beschikking van de geneeskundige vereeniging tot wering van de verspreiding der cholera, duizend rijksdaalders uit zijne bijzondere kas gesteld, en bovendien bevolen, dat dagelijks tweehonderd armen ten zijnen koste van middageten voorzien moeten worden.

18 Julij. Officiële berigten betreffende de cholera: Van Vrijdag tot Zaturdag-middag 350 nieuwe lijders, en 137 overledenen; van Zaturdag tot Zondag-middag 292 nieuwe gevallen en 174 overledenen. Totaal sedert 12 Junij 1524 lijders, waarvan 806 zijn bezweken.

SPANJE.

Madrid, 13 Julij. Het tegenwoordig ministerie oogst de vruchten van het beheer der kabinetten die het zijn voorafgegaan. De openbare lasten zijn zoo zeer toegenomen, dat Spanje tot een bedroevenden staat van financiële uitputting is gebragt.

— Alhier is aangekomen een jonge reus, te Lachar, in de provincie Grenada, geboren. Hij bleef tot zijn 6de jaar van gewone grootte; op zijn 7de begon hij te groeijen en toen hij 14 jaren had bereikt, meette hij reeds 5 voet 2 duim en droeg een zwaren baard. Hij is nu 23 jaar oud en heeft eene lengte van bijna 9 voet. Hij is nu tweemaal gehuwd geweest, doch zijne vrouwen leefden slechts kort. Hij is zeer lafhartig en zou zich door een kind laten mishandelen. Hij bemint de vrouwen en den wijn; eet als vijf gewone menschen en loopt zeer snel. Zijne komst te Madrid heeft het doel een huwelijk met een jong meisjes van uitstekende schoonheid.

BELGIE.

Brussel, 18 Julij. De werken van de renbaan voor stierengevechten te St.-Joost-ten-Noorde (eene voorstad van Brussel) vorderen sterk. De renbaan is in 3 deelen, de logiën, de eerste en de tweede plaatsen. Ze zal wel 15 à 16,000 personen kunnen bevatten, terwijl de bouw alleen kost 100,000 fr. Op den 20sten Augustus zullen de vertooningen beginnen; er worden er maar 5 gegeven. 12 stiervechters of Torreadors worden uit Spanje verwacht. Men zal ook Belgische stieren proberen. De kosten voor de vertooningen te zamen worden op 400,000 fr. geschat. Zoo als men weet, is alles zoodanig ingerigt, dat er geene bloedstorting te vreezen is.

AMERIKA.

Den 4 Julij, den verjaardag der onafhankelijkheid van de Vereenigde Staten hebben te New-York ernstige onlusten plaats gehad. De koetsier van een omnibus wilde door de iersch-katholieke processie heenrijden. De verwoede Ieren vielen den man aan en mishandelden hem zoodanig, dat hij er het leven bij inschoot. Houderden werden daarop handgemeen; men wierp elkander ook met steenen; verscheiden policie-agenten werden gekwetst. Eindelijk moesten de Ieren wijken, en 40 hunner werden door de gewapende magt gevangen genomen.

— Te New-York heeft een zwaar onweder gewoed, dat in het tentoonstellingsgebouw geslagen is en drie man gedood heeft.

CHINA.

Naar luid van berigten uit China tot den 14den Mei, was de stad Nanking door de rebellen bezet, die haar in staat van tegenweer bragten; zij hebben ook Chinkiang bemagtigd. De geheele linie der rivier tusschen de beide steden wordt in volkomen staat van verdediging gesteld, en men zeide, dat de rebellen slechts op versterking wachtende waren, om op Peking aan te rukken. In de omstreken van Nanking heerschte volslagen wanorde en regeringloosheid. In weerwil van dit alles hadden de keizerlijke troepen den moed niet verloren; nemende zij krachtdadige maatregelen om den opstand het hoofd te bieden en de insurgenten terug te drijven, tot welk einde zij zich verscheidene schepen hadden aangeschaft.

— De Britsche gevolmagtigde sir Georges Bonham heeft zich naar Nankin begeven, om te verklaren dat de engelsche krijgsmagt in China onzijdig zal blijven bij de tegenwoordig in dat rijk heerschende woelingen.

BRITSCH-INDIE.

De *Pyroscaphe*, van Alexandrië te Triëst aangekomen, heeft de dagbladen van Bombay tot 31 Mei en van Calcutta tot 3 Junij medegebragt. De berigten aangaande de geschillen tusschen de Engelschen en Birmannen zijn niet gerusstellend. De afgezanten van het hof van Ava hebben geweigerd de traktaten te teekenen. Hierdoor was het Engelsch-Indische bestuur niet weinig in de klem gebragt. Uit de openbare stukken betreffende den oorlog tegen de Birmannen, ziet men dat de Engelschen niet voornemens zijn naar Ava op te rukken. De indische regering zal zich vergenoegen met het grondgebied dat zij heeft in bezit genomen, zonder eenig verdrag of akte van onderwerping van het burmesche bewind te eischen. Dien tengevolge zullen de britsche troepen in Pegu voor onbepaalden tijd op den voet van oorlog moeten blijven. Zij zullen eene zeer uitgestrekte grens moeten bewaken en eene groote magt moeten gereed houden voor hetgeen gebeuren kan.

DRENTHE.

Assen, 23 Julij. Betrekkelijk de nieuwe aanvraag om concessie tot aanleg van den noorder-spoorweg, waarvan wij in ons vorig nummer gemeld hebben, berigt de *Amst. Ct.* nog het volgende:

De lijn zoude getrokken worden door Friesland, Groningen, Drenthe, Overijssel en Gelderland, ter verbinding dier provinciën met Noord-Duitschland. Van Harlingen langs Franeker, Leeuwarden, Groningen, Winschoten, en van daar tot de Hannoversche grenzen, ter aansluiting aan den spoorweg, die in dat rijk hoogstwaarschijnlijk van Hamburg, langs Bremen, Oldenburg en Leer, zal worden aangelegd.

Van Groningen langs Assen, Zwolle, Raalte, Deventer (met eene brug ten noorden dier stad over den IJssel) langs Zutphen tot Arnhem.

Van Raalte langs Almelo en Oldenzaal, tot de Hannoversche grens, ter aansluiting aan een van Emden langs Leer, Lingen, over de Eems naar Munster aan te leggen spoorweg.

De aanvraag eindelijk tot daarstelling van bovengenoemde belangrijke werken zoude, zoo als al verder wordt verzekerd, gedaan zijn door den heer *Ruyssenaers*, directeur van den thans volbragten onderzeeschen telegraaf, en den heer *de Leeuw*, kapitein-ingenieur, beide wonende te 's Hage.

— Men verneemt, dat de heer *H. Pelinck* te Norg voor het lidmaatschap van den Raad der gemeente heeft bedankt.

— Bij de j. l. Donderdag alhier gehoudene uitbesteding van den bouw eener kerk en pastorie voor de nieuw opgerigte Hervormde gemeente van Grollo en Schoonlo, gemeente Rolde, is de laagste inschrijver geweest *H. Oldenkamp* te Smilde voor eene som van *f* 8285.— *H. C. Winters* te Assen had ingeschreven voor *f* 8789.„, *R. Hunze* te Assen voor *f* 9780.„, *J. Schuilenberg* te Coevorden voor *f* 9174.„ en *Reint v. d. Velde* te Stadskanaal voor *f* 9249.„. Daar de laagst ingeschrevene som boven de betrekkelijke begrooting is, is het werk voor als nog niet gegund. Men schrijft deze hooge inschrijvingen toe aan de verhoogde prijzen der materialen.

— De collecte voor de door den brand te Gees ongelukkig gewordenen heeft nog opgebragt te *Anlo f* 54,88, *Coevorden f* 40,60 en twee molton dekens, *Dalen f* 156,27, *Diever f* 25,70, *Dwingelo f* 53-„, *Eelde f* 8,04½, *Emmen f* 97-„, *Gasselte f* 32-„, *Gieten f* 31,08½, *Havelte f* 38,50, *Hoogeveen f* 111-„, *Nijeveen f* 26,35½, *Peize f* 23,37, *Rolde f* 62,31, *Roden f* 32,32½, *Ruinen f* 49,50, *Ruinerwold f* 56-„, *Smilde f* 41,29, *Vledder f* 26,50, *Vries f* 53,85, *de Wijk f* 53,25.

— De Minister van Binn. Zaken heeft goedgekeurd, dat de vergadering van de Provinciale Commissie van onderwijs in dit gewest, in plaats van den 9 en 10 den 2 en 3 dezer zal plaats hebben.

— Van verschillende zijden van het Vaderland en van onderscheidene plaatsen dezer Provincie verneemt men, dat de aardappelziekte zich weder vertoont.

* **Grollo, 21 Julij.** Meldt men van elders, dat zich de aardappelziekte weder vertoont, ook bij ons is dit het geval, doch tot heden in eene geringe mate; maar opmerkelijk is het, dat deze of dergelijke ziekte zich schijnt over te planten op de te velde staande stamboonen. Sedert een paar dagen toch ziet men enkele akkers tuingroud met dit gewas van den schoonsten groei verkeeren in eenen staat van verkwijning, zelfs zóó, dat ze blad en bloesem laten vallen, terwijl andere, daar naast staande, schijnbaar gezond zijn. 't Uiterlijke dezer ziekte schijnt veel overeenkomst te hebben met die der aardappelen; stam en bladstelen worden glasachtig en broos, zoodat ze bij de minste aanraking afbreken, en blad en bloesem laten vallen, of ze worden zwart en krimpen in, indien ze blijven staan.

* **Smilde, 20 Julij.** Heden is bij de opening der gisteren ingeleverde stembriefjes ter verkiezing van drie nieuwe leden voor den Gemeente-raad gebleken, dat op zich hadden vereenigd Mr. *P. v. d. Veen* 44, *E. Tonckens* 40, *H. de Vroome* 34 *J. IJ. Nuis* 16, *E. Vennik* 12, *K. Smit* 8, *J. L. Wolters* 6 en nog eenige 5, 3 en 2 stemmen, terwijl nog eenige 1 stem hadden bekomen. Van de 162 kiezers hadden 72 hunne stemmen, waaronder geene van onwaarde, uitgebragt. Beide eerstgenoemden zijn alzoo herkozen; terwijl eene herstemming zal moeten geschieden tusschen *H. de Vroome* en *J. IJ. Nuis*.

* **Eelde, 20 Julij.** Bij de opening der stembriefjes voor de verkiezing van twee leden van den Gemeente-raad alhier voor de uitvallenden *H. Ansingh* en *H. O. Groenwold*, is gebleken, dat niemand de vereischte meerderheid op zich vereenigd heeft, zoodat er eene herstemming moet plaats hebben tusschen *H. Ansingh*, *H. O. Groenwold*, *L. Aaldring*, *A. Hartlief* en *H. H. Mennes*.

21 Julij. Heden had alhier voor de tweede maal de jaarmarkt plaats; groot was de toevoer van vee van elders, levendig de handel en duur de prijzen, welke door de Fransche kooplieden besteed werden, zelfs zoo dat de koeijen, aanstaande te kalven, boven de prijs stegen, waarvoor vroeger de vetste ossen gekocht werden. Daarna had de geannonceerde harddraverij plaats; 12 paarden dongen naar de sierlijke prijzen; het bruine bles paard van *P. Nanninga* van Enumatil, Prov. Groningen, bereden door den pikeur *Klamer* van Nickerk, behaalde de prijs, bestaande in een met berlijner zilver-gemonteerd chaisgereide, hoofdstel, en leidsel, en de premie, een pikeurs hoofdstel, het bruin bles paard van *P. Schuring* van Roden, bereden door deszelfs zoon. De avond van dien dag werd door de ingezetenen en de vele vreemdelingen, welke waren opgekomen, om deelgenoten dezer volksvreugde te zijn, in gulle en gepaste vrolijkheid doorgebragt.

* **Borger, 21 Julij.** Bij de opening der stembriefjes ter benoeming van drie leden van den Gemeente-raad alhier, op den 19 dezer ingediend, is gebleken: dat van de 100 stemgeregtigden, 45 waren opgekomen ter inlevering hunner stembriefjes en dat daarvan waren uitgebragt, op de heeren *O. Hoenderken* (aftr. lid) 29, *Jacob Meursing* 20, *Jan Oostingh* (aftr. lid) 16, *Hk. Dilling Az.* (afr. lid) 15, *Hk. Beuling* 9, *A. L. Wolters* 7, *Hk. Hazewinkel* 5, *Otte Nienhuis* 4, *Hk. Meijering* en *Jan Dilling* elk 3 en op *W. Rossing* en *H. N. de Boer* elk 2 stemmen; terwijl nog 20 personen ieder 1 stem verworven. De heer *O. Hoenderken* is dus herkozen, en er zal tusschen de heeren *J. Meursing*, *J. Oostingh*, *H. Dilling*, *Az.* en *H. Beuling* eene herstemming moeten plaats hebben.

* **Minnertsga, 20 Julij.** De aardappelziekte, die zich hier reeds lang in eenen ligten graad vertoonde, heeft zich zoodanig verspreid, dat er bijna geen akker meer van verschoond is. Op sommige akkers zijn plekken, waar het loof geheel zwart is — men vreest, dat de hondsdagen, die wij reeds zijn ingetreden, de ziekte nog meer zullen bevorderen.

* **Peize, 21 Julij.** Bij de alhier den 19 dezer plaats gehad hebbende stemming voor drie leden van den gemeente-raad, zijn ingekomen 48 stembriefjes; hiervan hebben op zich vereenigd de heeren: *A. H. Burghgraaf*, Burgemeester, oud lid 39, *H. Wilkens*, oud lid 30, *B. W. Kijpmell*, oud lid 14, *B. Luinge* 13, *H. Luinge* 11 en *F. Bakker* 11, terwijl nog op 7 andere personen drie, twee, en één stemmen waren uitgebragt, zoo dat er tusschen, de heeren *B. W. Kijpmell* en *B. Luinge* eerlang moet herstemd worden.

* **Coevorden, 20 Julij.** Bij het openen der stembriefjes, uitgebragt ter vervanging der aftredende Raadsleden, *B. Dommers* en *I. A. Cramer* is gebleken, dat er zijn uitgebragt 114 stemmen, drie van onwaarde. Hiervan hebben op zich vereenigd de heeren, *B. Dommers* 84, *I. A. Cramer* 46, *D. H. v. d. Scheer* 21, *H. Reman* 17, *K. van Tarel Hz* 10 *stemmen*. Verder zijn nog enkele stemmen op andere personen uitgebragt. De herstemming tusschen de heeren *D. H. van der Scheer* en het aftredende lid *I. A. Cramer* is bepaald op den 2 Augustus e. k.

* Het verheugt ons te kunnen vermelden, dat de Maatschappij ter redding van drenkelingen, in hare vergadering van den 14 Julij bepaald heeft den heer Med. obst. doctor Hartogh alhier te bekroonen met de gouden medaille, wegens redding van het kind van den arbeider *I. H. Peters* op de Loo, den 2 Junij jl.

* **Meppel, 21 Julij.** Ter benoeming van *vier* leden van den gemeente-raad alhier zijn 166 briefjes ingeleverd, waarvan 1 van onwaarde. Hiervan bekwamen de heeren *A. Roelink* 147, *Mr. W. L. Tonckens* 91, *G. Geel* 88, *J. de Jonge Jr.* 70, *E. van Veen Hz.* 40, *A. G. de Vries* 39, *H. Oosterveen* 37, *Mr. J. W. J. de Vos van Steenwijk* 22, *T. H. Slot* 10, en *L. Kleijenberg* 9, terwijl op een aantal andere personen een minder getal stemmen is uitgebragt. De drie eersten, zijnde dit jaar aftredende Raadsleden, zijn alzoo herkozen, terwijl voor de 4e vacature eene herstemming zal moeten plaats hebben tusschen de heeren *J. de Jonge Jr.* en *E. van Veen Hz.*

* **Beilen, 20 Julij.** Gisteren bij de stemming ter benoeming van drie raadsleden, in plaats van hen, welke dit jaar moesten aftreden, zijn uitgebragt 93 geldige stemmen, waarvan heeft bekomen het aftredend lid *J. Bening* 59, die alzoo is benoemd, terwijl herstemd moet worden, over de navolgende 4 personen, als: *H. Tijmes* (oud lid), die 46, *R. Reins* (oud lid), die 26, *A. Tijmes*, die 14 en *F. Strijker* die 11 stemmen erlangden. — Verder verkregen stemmen *L. Rons* en *R. Koerts* 11; *R. Warries*, *O. Mulder* en *D. Vredeveld* 7; *H. Schuring*, *W. Eleveld* en *R. Gerding* 6; *M. M. J. v. d. Meer* en *J. H. Nijsing* 5 en een aantal personen een minder getal stemmen.

* **Havelte, 20 Julij.** Bij de gisteren alhier plaats gehad hebbende stemming voor twee leden van den Gemeenteraad, zijn de afgetreden leden, de heeren Dr. *J. L. Kijmmell* en *J. Vedder* met volstrekte meerderheid van stemmen herkozen.

* **Dalen, 22 Julij.** Ter benoeming van raadsleden in plaats van de aftredenden, zijn ingekomen 41 stembilletten, waarvan één van onwaarde; bij opening is gebleken, dat stemmen waren uitgebragt op de volgende personen, als: *J. Caspers* 37, *Mr. J. A. ten Holte* 36, *E. Z. Oldenbanning* 29, *W. Caspers* 6, *A. IJdens* 3, *J. Wenny* 2, *J. Veldkamp*, *A. Scholten*, *R. Boesjes*, *G. J. Meilink*, *J. Selkers*, *J. Uneken* en *J. Runemans* ieder 1 stem, zoodat de drie eersten dadelijk met volstrekte meerderheid zijn benoemd, de beide eersten bij herkiezing en de derde in plaats van wijlen *M. Caspers*.

* **Diever, 20 Julij.** Bij de opening der stembriefjes alhier bleek het, dat van de aftredende leden van den Gemeenteraad, de heeren *H. Kok* en *Smidt*, de heer *Kok* is herkozen met 27 stemmen, terwijl de heer *Smidt* 17 en de heeren *F. C. Offrein* en *J. J. Haveman* ieder 5 stemmen bekomen hadden, over welke drie aldus eene herstemming zal moeten plaats hebben.

* **Hoogeveen, 21 Julij.** Bij de verkiezing van vier leden van den gemeente-raad, in plaats van de aftredende heeren W. L. ten Caate, J. van der Wolde, J. ten Oever en J. Zwiers Jr. zijn ingekomen 87 biljetten, waaronder een van onwaarde. Hierbij verkregen de heeren J. v. d. Wolde 44, W. L. ten Caate en J. ten Oever ieder 42, J. Zwiers Jr. 36, H. C. Scheltens 30, J. W. Boer 13, H. Radijs en J. van der Veen Az. ieder 10, Dr. G. H. Amshoff 9, B. Spanjaard. Jb. Troost, Jb. Wams en A. van Zeggeren ieder 6, A. Blanken, J. Fernhout, H. A. de Koster, H. van Raalte en Mr. J. L. Tonckens ieder 5, terwijl een aantal personen een minder getal stemmen bekwamen. De heer v. d. Wolde is dus herkozen, en er zal herstemming tusschen de drie overige leden de heeren ten Caate, ten Oever en Zwiers, benevens H. C. Scheltens, J. W. Boer, H. Radijs en J. van der Veen Az., moeten plaats hebben, welke, naar men verneemt, bepaald is op 3 Aug. e. k.

RAADSVERGADERINGEN.

Meppel, 20 Julij. De Raad heeft met 6 tegen 3 stemmen besloten, om het huis van Dr. *J. E. Slot* met den bijbehoorenden grond, onder goedkeuring van Ged. St., aan te koopen voor *f* 11305-„, ten einde hetzelve tot een gemeentehuis in te rigten, en om ter bestrijding dier gelden en van de kosten van in orde brenging eene negotiatie van *f* 12500, rentende 4%, in 25 aandeelen, ieder van *f* 500-„, te openen met jaarlijksche aflosssing van een en zoo mogelijk meerdere aandeelen. — Tevens is bepaald, dat het tegenwoordige gemeente-huis zal worden ingerigt voor de zittingen van het Kantongeregt, voor een verblijf van de nachtwacht en tot kantonnale gevangenis en cipiers-woning. — De Commissie voor de Rijkstelegrafie stelt voor, om de gebouwen van gemeente-wege te leveren op het Zuid-einde aan den straatweg of op het Noord-einde bij de galgenkampsbrug en tevens *f* 1000-„, tot daarstelling dier gebouwen beschikbaar te stellen. Dit voorstel wordt in handen eener Commissie gesteld, gelijk mede een brief van den Directeur der Drentsche Kanaal-Maatschappij, zich, op het daartoe gedaan verzoek, ongeneigen verklarende tot demming van de doorgegravene Brouwerstraat.

Hoogeveen, 18 Julij. De Raad dezer gemeente heeft

---

veel aandrang een onderhoud met den Paus verzocht had, en ontving daarop het volgende antwoord: „wel Mevrouw! wat durft gij u aanmatigen, om hier over Protestantsche gevangenen te komen spreken; weet gij niet, dat *geene enkele* Protestantsche kerk in den geheelen kerkelijken staat geduld wordt; dat men de Engelschen verpligt heeft hunne godsdienstige bijeenkomsten buiten *Rome's* muren te houden? dat alleen in een vertrek der Pruissische legatie uwe godsdienst oogluikend wordt toegelaten? enz.

„Ja, Uwe Exc.!" zeide ik, „dat weet ik helaas! maar al te goed; maar juist, omdat ik dit weet, omdat ik weet meer weet, dan ik aan u zeggen zal, daarom heb ik partij voor mijne geloofsgenooten getrokken, waarop ik de hulp des Almagtige afsmeeke."

De gezant werd daarop zoo in het oogloopend koel, en ingetrokken, dat ik mijn regtig liet voorkomen en vertrok. Natuurlijk had ons onderhoud in eene vreemde taal plaats, want noch de Nederlandsche ambassadeur, noch de Nederlandsche secretaris, een geboren Italiaan, verstonden één woord van de taal des volks, door hetwelk zij bezoldigd worden. Zelfs verhaalde men mij, dat een schipbreuk geleden hebbende Hollandsche matroos, die zich tot ondersteuning bij de legatie wendde, eenen geruimentijd wachten moest, tot men eerst een' Hollander gevonden had, welke voor tolk kon dienen, om de belangen van den Nederlander aan den Nederlandschen vertegenwoordiger kenbaar te kunnen maken.

Bijbelverspreiding.

Gaarne nemen wij uit de *Nederlander* het navolgende over.

„De ondergeteekenden nemen de vrijheid, daartoe van eene geachte zijde opgewekt en aangemoedigd, zich tot hunne landgenooten te wenden, met het verzoek om volledige inlichtingen te mogen ontvangen omtrent de behoefte, die in verschillende Christelijke kerkgenootschappen hier te lande bestaat aan Hollandsche Bijbels en Nieuwe Testamenten. Zij hebben echter daarbij *volstrekt niet* de behoefte van bijzondere personen op het oog, als waarin door de Bijbelgenootschappen, hetzij door verkoop tot lagen prijs, hetzij door gratis-uitdeeling, wordt voorzien, *maar uitsluitend die van corporatiën, instellingen en vereenigingen, welke geene geldelijke middelen genoeg bezitten om zich een voldoend getal aan te schaffen, en door den aard van hare inrigting ze niet kosteloos kunnen verkrijgen; en die daarbij tevens genoegzamen waarborg van duurzaamheid bezitten, om te mogen verwachten, dat de verstrekte Bijbels het eigendom dier instellingen zullen kunnen blijven.* Gevangenis-, werk-, armen-, gast- en godshuizen en vooral scholen van allerlei aard, de zondagscholen daaronder begrepen.

„De ondergeteekenden zouden hunne uitnoodiging niet in zulk een grooten omvang tot hunne landgenooten durven brengen, indien hun niet het uitzigt geopend was, om, voor een groot deel althans, in de behoefte van alle zoodanige instellingen, die aan de boven omschrevene vereischten blijkbaar beantwoorden, *kosteloos* te kunnen voorzien, en indien zij tevens niet durfden vertrouwen, dat Christelijke bescheidenheid en naauwgezetheid de aanvragen zullen besturen en regelen, die zij, liefst met eenige uiteenzetting van omstandigheden, *uiterlijk vóór of op den 1 Augustus aanstaande franco* te gemoet zien, aan het adres van den mede-ondergeteekende Mr. H. de Marez Oyens, op de Keizersgracht over Felix Meritis alhier.

Amsterdam, den 16 Junij 1853.

P. J. Teding van Berkhout.
H. M. Labouchere.
G. H. de Marez Oyens.
J. F. Gregory Pierson."

De Grieksche kerk.

In het *J. des Débats* komen de volgende woorden voor: „de wereld is op weg, om zich te overtuigen, dat de meest geduchte tegenstander van het Roomsch-katholicisme niet meer is het Protestantisme. Het Roomsch-katholicisme en het Protestantisme hebben beiden een tegenstander, die hen bedreigt, het is de Grieksche kerk." Hoeveel waars deze bewering ten opzigte van het R. Katholicisme bevat, kan men opmaken, wanneer men in aanmerking neemt, dat er *vijftig millioen* Russen zijn, die de Grieksche godsdienst belijden, en dat de grootste helft van de Turksche christenen tot diezelfde godsdienst behoort. Ook vormen die vijftig millioen een aaneengesloten geheel, daar de Keizer van Rusland tevens het geestelijk opperhoofd der kerk is, gelijk de Paus dat is van de Roomsche kerk. Deze éénheid der Grieksche christenen verhoogt natuurlijk hunne kracht tegenover de Roomsche kerk.

zich heden ongenegen verklaard, om de onderhoudskosten enz. van krachtens vonnis van den strafregter in de bedelaars-koloniën geplaatste personen te voldoen, tenzij die kosten ook door andere gemeenten betaald worden. — Het bestuur dezer gemeente heeft magtiging bekomen, om met de besturen van Ambt Hardenberg en Gramsbergen de grenzen tusschen die gemeenten en deze te regelen. — Er is eene commissie benoemd, om een voorstel te doen nopens de aanlegplaats van Beurt- en trekschepen.

REGTZAKEN.

Provinciaal Geregtshof.

Den 20 dezer heeft het Hof H. H., Vrouw van H. K. te Assen veroordeeld tot 3 maanden gevangenisstraf in een huis van correctie en in de kosten, wegens verzet tegen en verwonding van den veldwachter Prijs.

Arrondissements Regtbank te Assen.

Den 19 dezer zijn vijf personen ter zake van bedelarij veroordeeld tot 8 dagen gevangenisstraf en in de kosten. — Bovendien is *L. E.*, smid te Hoogeveen, veroordeeld tot 1 maand gevangenisstraf en eene boete van *f* 8-„, wegens het toebrengen van slagen, terwijl *M. L.*, arbeider en *K. F.*, holschenmaker, beide te Hoogeveen, van hetzelfde feit zijn vrijgesproken.

INGEZONDENE STUKKEN.

Nog eenige vragen. (*Vervolg en slot*).

Geestelijke titels geven geene aanspraak op rang of voorregt én ten opzigte van het wereldlijk gezag én ten aanzien van andere kerkgenootschappen, zegt het ontwerp. Welk eene bepaling!! *Ten opzigte van het wereldlijk gezag*, dit beteekent zooveel als: de bisschop zal geene aanspraak hebben op het voorzitterschap van den gemeente-raad, van de Provinciale en Gedeputeerde Staten; de predikant zal de belasting niet mogen innen, den militie-raad niet mogen zamenstellen, geen vrijdom van tol bezitten, geen' ontvanger mogen controleren en wat dies meer zij; de rabbijn zal geene militaire eerbewijzing mogen vorderen, geene staatswetten mogen uitvaardigen, geene burgemeesters mogen afzetten, geene verkiezingen mogen uitschrijven enz. Nog fraaijer is de bepaling, dat geestelijke titels geen voorregt daarstellen *omtrent andere kerkgenootschappen*, hetgeen zooveel beduidt als: de rabbijn heeft geene aanspraak op het afnemen der biecht, op het toedienen der genademiddelen, op het houden van predikatiën in eene R. C. kerk; de predikant van de eene of andere Hervormde gemeente mag den rabbinalen zetel niet innemen, geene besnijdenis opereren, geen joodsch huwelijk inzegenen, geene beestensnijders examineren en geene ceremoniële of theologische vraagpunten van een hem vreemd kerkgenootschap oplossen; de pastoors mogen het avondmaal niet in eene Protestantsche kerk bedienen, geene leden of voorzitters van Hervormde synoden zijn, noch het beheer voeren over de goederen der Diakoniën van andere gezindheden. Welk een *non-sens* in eene wet, welke men wil zien aannemen, om de geschokte gemoederen te bevredigen, en de beleediging, het nationaal gevoel aangedaan, te doen ophouden!

De benamingen of verdeelingen van kerkelijke ressorten hebben geenen invloed op, en brengen geene verandering te weeg in het burgerlijk of staatsburgerlijk belang, maar moeten als van louter kerkelijken aard worden beschouwd. Wie heeft ooit het tegendeel beweerd, zoodat het noodig moest worden geacht, zulks uitdrukkelijk in eene bijzondere en afzonderlijke wet te bepalen? Als de bisschoppen spreken van de provinciën *Holland en Braband*, welk verstandig wezen zal dan aan die benaming eene andere dan louter kerkelijke beteekenis hechten, of als de synode van *classis of ringen* gewaagt, wie zal dan aan eene Rijks-verdeeling denken, of als de Hoofd-commissie tot de zaken der Israelieten aan de Provinciën Gelderland, Zeeland en Noord-Braband den naam van: *ressort Nijmegen* geeft, wie zal dan die benaming anders dan uit een kerkelijk oogpunt beschouwen? Waartoe eene bepaling opgenomen en omschreven, waaraan niemand twijfelt, waaromtrent niet het minste verschil van gevoelen bestaat?

In aanraking met het wereldlijk gezag moet de geestelijke titel *na* den naam van den titularis worden geplaatst, schrijft het wetsontwerp mede voor. Weest, Protestanten! weest niet langer bezorgd over de uitbreiding van het ultramontanisme, weest gerust, er bestaat een gezegend middel, om deszelfs invloed tegen te gaan; *probatum est.* De bisschop, wil hij aan de wet gehoorzamen, mag niet langer schrijven: *Ik bisschop van Haarlem N. N.*, dit is te gevaarlijk en rustverstorend, te aanmatigend en hoogmoedig, dit zou de welvaart van, en de orde in Nederland bedreigen. Neen, hij schrijft: *Ik N. N. bisschop van Haarlem,* en — alle gevaar is geweken, alle onrust verdwijnt als sneeuw voor de lentezon. Zijt tevreden, gij onderteekenaars der bekende adressen, de invloed van Rome is door die titel-omzetting totaal vernietigd, en mogten de bisschoppen tegen uw verlangen al opkomen, of er al zijn, weest niet bevreesd, zij zijn onschadelijk, want — de titel staat *na* den naam van den titularis, of er moet voortaan achteraan bengelen. Mogten *wij* u echter eenen raad geven, het zoude zijn, petitioneert tegen een wetsontwerp, dat, met het oog op de R. C. quaestie vervaardigd, uwe kerkelijke zelfstandigheid *meer* bedreigt dan de herstelling der bisschoppelijke hierarchie hier te lande; verklaart u *tegen* eene wet, die, de daarin vervatte kleingeestige bepalingen daargelaten, ook u in het hoofdbeginsel boeijen aanlegt, en de ontwikkeling van uw kerkelijk en geloofsleven belemmert, en prijs geeft aan allerlei willekeur en dwingelandij; verklaart u tegen een ontwerp, dat, wordt het wet, de oorzaak zal worden van de verkrachting uwer kerkelijke regten, zoodra er een meer Roomschgezind Ministerie mogt optreden.

ASSEN, Julij 1853. *Momus.*

Aan

Gnajim Pesuach!

Wij betreuren het waarlijk; dat gij slechts *een* oog hebt, om er mede te zien! waren welligt beide uwe oogen *Pesuach*. gij zoudt zeker beter met den Bijbel bekend zijn.

Gij zegt: *Onze oogen werden geopend en wij zagen, dat wij naakt waren." was het gezegde van het eerste menschen paar enz.* Ei lieve waar staat dit? In Genes. III. 7 lezen wij: „Toen werden beider oogen geopend, en zij *wisten* dat zij naakt waren." Het zijn dus de woorden der H. S. — Het eerste menschenpaar was van zijne naaktheid *bewust*, maar ook daarom *schaamde* het zich zijne zwakheid. Adam zelf zegt (vers 10): „Ik vreesde omdat ik naakt was en *daarom verborg ik mij,*"

Gij wilt nu verder eene toepassing maken op „Parnassyns (lees Manhigim) onzer ring- en bijkerken behalven Assen."

Maar, mijn vriend, gevoelt gij niet, hoedanig gij deze heeren beleedigt? gevoelt gij niet, hoezeer gij vooral Manhigim te Assen verlaagt? Hoe? zouden deze laatsten niet eens gezien hebben, dat zij naakt zijn? Hoe? kunnen deze *nog* niet onderscheiden tusschen goed of kwaad?

Echter zullen deze heeren het u niet euvel duiden, want, gij zegt het zelf, gij hebt slechts *een* oog open en ziet zeker niet heel duidelijk.

Het schijnt waarlijk, dat gij u met den heidenschen Billeam op dezelfde hoogte plaatst (zie Num. XXIV. 3, met de verklaring Rassie enz.); welnu, dan zult gij wel veranderen; en zoodra gij het in uw *voordeel* zult achten, met denzelfden éénoogigen Billeam uitroepen. „Hoe goed zijn uwe tenten Jacob!" uwe tempels O Israël, die u zegenen zijn gezegend enz.

Ja wij houden ons overtuigd, dat ook gij weldra met hem zult uitroepen: „wat *God* gebiedt, dit alleen moet ik in acht nemen! en al gaf mij een ongeloovige zijn huis vol zilver en goud, kan ik het bevel des Eeuwigen niet overtreden.

HATZóVEE.

Israëlitische zaken.

De leden der Israëlitische Gemeente te Smilde kunnen hunne verwondering niet genoeg te kennen geven over het zonderlinge gedrag van hunnen Manhigim; het schijnt wel, dat zij het niet durven woord hebben, welke nieuwe Manhigim voor deze gemeente zij bij de nu onlangs gehoudene ressortale vergadering te Meppel hebben opgegeven; het zoude toch wel te wenschen zijn, dat de gemeente er mede bekend ware, daar zij er veel belang bij heeft, te weten, door welke menschen zij zal bestuurd worden.

SMILDE, 21 Julij 1853. J. L. P.

NAGEKOMENE BERIGTEN.

Bij het vak der posterijen zijn bij Kon. besluit van 20 dezer benoemd tot commies der 3e klasse de heer *B. F. Hora Buma*, thans surnumerair te Assen, en tot surnumerair *C.* baron *de Vos van Steenwijk* te Assen.

— Volgens eene officiële opgave heeft de Nederlandsche rijks-telegraaf van 1 December 1852 tot 31 Mei 1853 niet minder dan *f* 19878.89 opgebragt.

Correspondentie.

Wegens volslagen plaatsgebrek, zijn eenige berigten en ingezondene stukken, en daaronder: schrijft zoo als gij spreekt *tot het volgend nummer teruggezet moeten worden.*

De aanbeveling van den heer D. H. van der Scheer *als Raadslid te Coevorden boven den heer* J. A. Cramer *kunnen wij niet ongeteekend plaatsen, omdat dezelve te veel tot persoonlijkheden afdaalt.*

Men klaagt ons over het onaangename dat zoowel ingezetenen als vreemdelingen, die in het stadsbosch te Assen wandelen, ondervinden van de ijverige pogingen, welke twee à drie tamboers in hetzelve van 's morgens tot 's avonds aanwenden, om zich in hun vak te bekwamen; bijna onafgebroken houdt dit getrom aan en men hoort het op alle punten van het bosch. Het vergalt inderdaad het genoegen van het wandelen, en strekt om de wandelaars uit het bosch te verdrijven, en de vreemdelingen van een herhaald bezoek van Assen om der wille van het bosch af te schrikken. Het ware te wenschen, dat de Kommandant deze trom- oefeningen op een ander punt der gemeente deed plaats hebben, of wel dat het bestuur zich deze zaak aantrok.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd:

W. F. GRATAMA
en
G. GRATAMA.

DOKKUM, 15 Julij 1853.

Algemeene en tevens eenige bijzondere kennisgeving.

HAVELTE den 18 Julij 1853. Heden overleed, na lang en smartelijk lijden, onze geliefde Zuster ANNEGJE KIJMMELL, in den ouderdom van zestig jaren en elf maanden.

K. KIJMMELL,
mede namens mijne Broeders
en Zuster.

Eenige kennisgeving.

OP VRIJDAG DEN 29 JULIJ 1853,

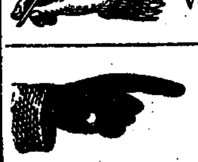

bij VAN TRAPPEN te *Hoogeveen.* Aanvang des avonds te 7 uur. — Entrée 49 cents. Men kan des verkiezende bij genoemden Logementhouder **Kaartjes tot toelating** bekomen.

J. KARSTEN,

TE ASSEN,

verlangt een **ONDERMEESTER.**

De ondergeteekende beveelt de DRUKKERIJ van de *Provinciale Drentsche en Asser Courant* beleefdelijk aan tot het leveren van alle mogelijke **DRUK- en SMOUTWERK**, als: *Prijscouranten, Etiquettes, Visite- en Adreskaartjes, Wissels, Kwitantien, Facturen, Rekeningen, Rouw- en Trouwbrieven, Geregtelijke Acten, Borgtogten voor Verveeners, Briefjes van ingeladen turf etc.;* al het *materieel*, dat de Plaatselijke besturen, Rijks- en Gemeente-Ontvangers, Kerkvoogden, Deurwaarders, enz. enz. noodig hebben; hij hoopt goed werk goedkoop te leveren.

ASSEN, 19 Julij 1853.

M. T. Sz. GRATAMA.

HARDDRAVERIJ OP DE LOO,

Op ZATURDAG den 30 Julij aanstaande, door PAARDEN, welke vroeger geen Prijs hebben behaald.

TOT PRIJS: **Eene fraaije Zilveren TABAKSDOOS;**

TOT PREMIE: **Twee HOOFDSTELLEN met STANGEN.**

AANGIFTE der PAARDEN des middags te één uur.

Begin te half drie bij den Kastelein J. A. ABEL, die alles zal aanwenden, om het Publiek eenig genoegen te verschaffen.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Dalen* zijn voornemens op

WOENSDAG DEN 27 JULIJ E. K.

des voormiddags te 11 uren, ten GEMEENTEHUIZE

UIT TE BESTEDEN:

Het BOUWEN van een nieuw gedeelte aan de SCHOOL te Dalen met BIJLEVERING der MATERIALEN;

Waarvan het BESTEK en TEEKENING van af heden in het HUIS DER GEMEENTE zullen ter lezing liggen.

DALEN den 19 Julij 1853.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. A. TEN HOLTE.
De Wethouder l. s.,
J. CASPERS.

BURGERLIJKE STAND.

ASSEN, 14—21 Julij. Geh.: J. van Hagen en T. Broekema; T. Sluijter en M. E. Drechsel. — Bev.: S. Bunt, geb. Roelmans, van d.; W. J. Zuidema, geb. Karels, van z; M. Engel, geb. Hiegentlich, van d.

HOOGEVEEN, 10—17 Julij. Geh.: R. Meinen met H. Bremer. Bev.: R. S. Maatjes, geb. de Jong, van 2 z.; A. M. Koster, geb. van der Vecht, van z.; M. Gruppen, geb. Botter, van z; A. van Regteren, geb. Gommel, van z; F. Gruppen, geb. Pol, van d[illegible]en G. Kroezen, geb. Nijboer, van z. — Overl.: Hendrik ten Kate [illegible] ½ j., Klaas Vreedenberg, overl. te Hillegom, Z.-Holland, 10 [illegible]

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 22 Julij.

Tarwe, Jarige	70	N.pd.	*f* 0.00	Boekweit, zand 64	N.pd.	*f*	6.[illegible]
„ N. Oml.	68	„	„ 7.80	„ „ 66	„	„	6.[illegible]
dito.	70	„	„ 8.30	„ veen 66	„	„	6.[illegible]
„ „ Old.	68	„	„ 7.55	„ „ 68	„	„	6.[illegible]
„ „ „	70	„	„ 8.05	Paardeboonen.. *f*	6.75	à	7.[illegible]
Rogge, N. Inl.	66	„	„ 6.70	Groene Erwten. „	0.00	à	0.[illegible]
„ O. „	68	„	„ 7.10	Graauwe „ „	00.00	à	00.[illegible]
„ „ „	70	„	„ 7.50	Koolzaad . . . *f*	0.00	à	00.[illegible]
Haver, N. dikke	40	„	„ 3.40	Gort, grove . „	8.25	à	8.[illegible]
„ „	50	„	„ 4.10	Gort, parel . „	00.00	à	00.[illegible]
„ Voer	36	„	„ 3.00	Olie, raap per vat	37.50	à	38.[illegible]
„ „	40	„	„ 3.25	Raapkoeken		à	00.[illegible]
„ Zwarte	36	„	„ 3.00	Lijnkoeken	00.00	à	[illegible]
„ „	40	„	„ 3.25	Boter ¼ ton. . . .	00.00	à	00.00
Garst, N. wint.	54	„	„ 4.95	Boter ⅛ „		à	00.00
„ „ „	56	„	„ 5.25				
„ „ zomer	56	„	„ 5.00				
„ „ knob.	60	„	„ 5.25				

Tarwe algemeen door hoog gehouden, weinig in omgegaan. Rogge aan consumtie weder iets hooger verkocht. Boekweit [illegible] een doen. Gerst weinig in omgegaan. Zware dikke Haver prijshoudend. Ligte soorten minder begeerd. Boonen als genoteerd wel te plaatsen. Gort weinig in omgegaan. Raapolie bij ge[illegible] ven hooger verkocht.

ASSEN, 21 Julij. Rogge *f* 7.50, *f* 7,40, *f* 7,25. Boekweit *f* 7,10, 6,75, 6.50. Boter 75 a 70 ct. het Ned. pd. Aardappelen *f* 0,00 à *f* 0,00. Prijs van het brood *f* „-58 de 6 N. ℔

HOOGEVEEN, 19 Julij. Rogge *f* 8.12⁵. Boekweit *f* 7.00. Haver *f* 0.00. Boter Ned. pd. 70 cent. Zetting *f* 0.60.

COEVORDEN, 18 Julij. Rogge *f* 8.00. Boekweit *f* 7.00 Boter Ned. pd. 55 ct. Zetting f 0.57.

MEPPEL, 21 Julij. Rogge, f 7.45 à f 7,95; Boekweit, f [illegible] f 7.00; Boter 1½ Ned. pd. f 1,15 á f 1,36, Boter per ⅛ [illegible] *f* 16,00 à *f* 18.00. Zetting f 0.59.

AMSTERDAM, 20 Julij. TARWE tot vorige prijzen; [illegible] in Entr.; Poolsche tot ruim vorigen koers ter consumtie; in E[illegible] 127, 128 ℔ Rijn *f* 295, 298; 128 ℔ dito *f* 300; 130 ℔ nie[illegible] Norder *f* 320; in Cons.: 125 ℔ bonte Poolsche *f* 325; 130 ℔ [illegible] *f* 349; 126, 127 ℔ dito *f* 323, 322; 128 ℔ dito *f* [illegible] 128 ℔ geringe dito *f* 315; 125 ℔ Groninger *f* [illegible] a/Zaan. --- ROGGE. Nieuwe gedroogde hooger: oude en on[illegible] droogde tot vorigen koers voor binnenslands en consumtie [illegible] goede handel; in Entr.: 118 ℔ Archangel *f* 194; 119 ℔ [illegible] *f* 196, in Cons.: 123 ℔ Pruiss. *f* 220; 123 ℔ Pruisch Pom[illegible] *f* 223; 124 ℔ Burgas *f* 220; 120, 123 ℔ Donau *f* 206, [illegible] 117 ℔ Gedroogde *f* 188; 115 ℔ dito *f* 185; 116 ℔ dito *f* [illegible] *f* 188. --- GARST, HAVER en BOEKWEIT zonder handel. KOOLZAAD £ ½ á 1 lager; op 9 v. Olie in Aug. £ 68 [illegible] Oct. en Nov. £ 68,50; April 69,50. --- LIJNZAAD zonder handel. --- RAAPOLIE bij vorige marktdag nagenoeg onveranderd; op 6w *f* 37,50; Vliegend *f* 36,50; 10 Sept. *f* 37,75, [illegible] Oct. *f* 38,25, ⅜; Nov. *f* 38.50. ⅝; Dec. *f* 39, 38,75, ⅞; [illegible] *f* 39,25. -- LIJNOLIE in een doen; op 6w *f* 33,50; Vlieg. *f* 32,[illegible] 25, Najaar *f* 32,50. -- HENNEPOLIE op 6w. *f* 38, Vlieg. *f* [illegible]

GRAANPRIJZEN en BROODZETTINGEN.

De gemiddelde prijzen der Rogge en Boekweit op de nagemelde weekmarkten, gedurende de eerste helft der maand Julij, hebben bedragen per mudde: *Assen*, Rogge *f* 6.85. Boekweit *f* [illegible] *Coevorden*, Rogge *f* 7.62⁵. Boekweit *f* 7.00. *Hoogeveen* Rogge *f* 7.92⁵. Boekweit *f* 6.87⁵. *Meppel* Rogge *f* 7.47⁵. Boekweit *f* 6[illegible] De zetting van de 6 Ned. ℔ roggebrood is laatstelijk bepaald: *Coevorden* 58 cent. *Hoogeveen* 60 cent. *Meppel* 59 cent.

ASSEN, 20 Julij 1853.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 21 Julij 1853.

			GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2½	pct.	63¹³⁄₁₆
„ „	3	„	76⅛
„ „	4	„	95½
Amort. Synd.	3½	„	94½
Handelm.	4½	„	126¼
O. I. Leening	4	„	
Aand. Holl. Spoorw.			
Aand. Rijn Sp.	4½	„	101¼
Haarl. Meer	5	„	
Rusl. Ob. Hope	5	„	109
Dito 1828/29	5	„	108
Cert. 1831/33	5	„	98
Dito 1840	4	„	93⅜
Dito Stieglitz	4	„	92⅛
Ins. in Assign.	6	„	74½
Cert. van dito	6	„	75

			GEBLEVEN.
Polen. Oblig.	4	pct.	[illegible]
Spanje. Oblig.	1	„	[illegible]
Obligatiën	3	„	[illegible]
Binnenl.	3	„	[illegible]
Amortisable			[illegible]
Bewijz. Coup.			[illegible]
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5	„	[illegible]
„ „	4	„	[illegible]
„ Metal.	5	„	[illegible]
„ „ N.	5	„	[illegible]
„ „	2½	„	[illegible]
Belgie, Cert.	2½	„	[illegible]
Rothschild	2½	„	[illegible]
Portug., Lond.	5	„	[illegible]
„	4		[illegible]
Amerika Bank-Act.			[illegible]

TER BOEK- EN COURANTDRUKKERIJ
van M. T. Sz. GRATAMA, TE ASSEN.